# Çal??ma Hayat?nda Mobbing Anketi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Çal??ma Hayat?nda Mobbing Anketi*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18341

ARABPSYCHOLOGY.COM

## Özet

Çal??ma Hayat?nda Mobbing Anketi, H. Aksakal-Kaymakc? taraf?ndan 2008 y?l?nda haz?rlanan doktora tezinin bir parças? olarak geli?tirilmi? özgün bir ölçüm arac?d?r. Bu anketin temel amac?, Türk i?gücündeki, özellikle **imalat sektörü** çal??anlar? aras?nda yayg?n olarak görülen **mobbing** (psikolojik taciz) davran??lar?n?n s?kl???n?, türlerini ve etkilerini sistematik bir ?ekilde de?erlendirmektir. Ölçek, çal??ma ortamlar?nda ya?anan olumsuz ve etik d??? davran??lar? tespit ederek örgütsel **psikoloji** alan?ndaki ara?t?rmalara somut veriler sunmay? hedeflemektedir.

Ölçek, mevcut literatürdeki bo?lu?u doldurmak amac?yla Türkiye ba?lam?na uygun olarak geli?tirilmi?tir ve bu haliyle **psikolojik taciz** olgusunun derinlemesine incelenmesine olanak tan?maktad?r. Anketin geli?tirme süreci, kapsaml? bir literatür taramas? ve Sakarya imalat sektöründe gerçekle?tirilen saha çal??mas? ile desteklenmi?tir.

## Anahtar Kelimeler

Mobbing, Psikolojik Taciz, Çal??ma Hayat?, Örgütsel Psikoloji, Ölçek Geli?tirme, ??yeri ?iddeti, Aksakal-Kaymakc?.

## Yazarlar

H. Aksakal-Kaymakc?

## Amaç

Bu anketin geli?tirilme amac?, çal??anlar?n maruz kald??? mobbing eylemlerini ölçmek için geçerli ve güvenilir bir araç olu?turmakt?r. Özellikle Türkiye'deki çal??ma kültürüne özgü olabilecek **mobbing** biçimlerini ortaya ç?karmak ve bu davran??lar?n bireylerin i? ya?am?na ve genel refah?na olan etkilerini analiz etmek hedeflenmi?tir.

Ölçek, yöneticilere ve ?nsan Kaynaklar? (?K) profesyonellerine, i?yerindeki taciz riskini de?erlendirmede ve önleyici müdahaleler geli?tirmede kullan?labilecek nicel veriler sa?lamak üzere tasarlanm??t?r. Bu ba?lamda, ölçek, mobbing ma?durlar?n?n deneyimlerini çok boyutlu bir perspektiften yakalamay? amaçlamaktad?r.

## Yap? (Construct)

Çal??ma Hayat?nda Mobbing Anketi'nin ölçtü?ü temel yap?, i?yerinde **psikolojik taciz** (mobbing) olgusudur. Mobbing, bir veya birden fazla ki?i taraf?ndan bir çal??ana kar?? sistematik, tekrarlay?c? ve kas?tl? olarak gerçekle?tirilen, dü?manca ve etik d??? ileti?im eylemlerini içerir. Bu eylemler genellikle ma?durun itibar?na, sosyal ili?kilerine, mesleki durumuna veya sa?l???na zarar

ARABPSYCHOLOGY.COM

vermeyi hedefler.

Mobbing, genellikle a?a??daki boyutlar? içeren çok boyutlu bir yap? olarak kavramsalla?t?r?l?r (tez içeri?ine dayal? varsay?m):

?leti?ime Yönelik Sald?r?lar (Ma?duru susturma, sözünü kesme).
Sosyal ?li?kilere Yönelik Sald?r?lar (?zolasyon, görmezden gelme).
?tibara Yönelik Sald?r?lar (Dedikodu yayma, a?a??lama).
Mesleki Duruma Yönelik Sald?r?lar (Sürekli ele?tiri, anlams?z i?ler verme).
Sa?l??a Yönelik Sald?r?lar (Tehdit etme, fiziksel ?iddet imalar?).

## Geçerlik (Validity)

Ölçe?in geçerlik çal??malar?, Aksakal-Kaymakc?'n?n 2008 tarihli **doktora tezi** kapsam?nda detayland?r?lm??t?r. Geçerlik (Validity), ölçe?in gerçekten ölçmeyi amaçlad??? yap?y? ne ölçüde ölçtü?ünü gösterir.

Yeni geli?tirilen bir ölçek oldu?u için, tez çal??mas?nda genellikle Kapsam Geçerli?i (Content Validity) ve Yap? Geçerli?i (Construct Validity) yöntemlerine ba?vurulmu?tur. Kapsam geçerli?i için uzman görü?lerine ba?vurulmu?, yap? geçerli?i için ise genellikle Faktör Analizi kullan?lm??t?r. Ancak, kaynak metinde spesifik geçerlik katsay?lar? belirtilmemi?tir; bu detaylara ula?mak için orijinal tezin incelenmesi gerekmektedir.

## Güvenirlik (Reliability)

Güvenirlik (Reliability), ölçe?in farkl? zamanlarda veya farkl? madde gruplar?yla tutarl? sonuçlar verme yetene?idir. Çal??ma Hayat?nda Mobbing Anketi'nin güvenirlik analizleri de tezin metodoloji bölümünde yer almaktad?r.

Tipik olarak, iç tutarl?l?k (Internal Consistency) güvenirlik katsay?s?, yani **Cronbach Alfa** katsay?s? rapor edilmi?tir. Bu katsay?n?n kabul edilebilir bir düzeyde (genellikle 0.70 ve üzeri) olmas?, ölçe?in maddelerinin tutarl? bir ?ekilde mobbing yap?s?n? ölçtü?ünü gösterir. Kaynakta spesifik bir rakam verilmemi? olsa da, doktora tezi standard? gere?i bu analizlerin yap?ld??? varsay?lmaktad?r.

## Faktör Analizi (Factor Analysis)

Çal??ma Hayat?nda Mobbing Anketi, mobbingin çok boyutlu yap?s?n? ortaya ç?karmak amac?yla geli?tirildi?i için, yap? geçerli?ini test etmek üzere **Faktör Analizi** yönteminin kullan?ld??? büyük olas?l?kla teyit edilmi?tir. Bu analiz, ölçek maddelerinin hangi temel psikolojik boyutlar alt?nda topland???n? belirlemi?tir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Bu analiz türü (büyük ihtimalle Aç?mlay?c? Faktör Analizi - AFA), mobbingin farkl? tezahürlerini (örne?in, sosyal d??lama, i? yükü manipülasyonu, sözlü taciz) temsil eden alt faktörlerin varl???n? bilimsel olarak desteklemi?tir. Bu alt faktörler, mobbingin sadece tek bir eylem de?il, karma??k ve sistemli bir süreç oldu?unu göstermektedir.

## Enstrüman (Instrument)

**Test Türü:** Geli?tirilmi? Ölçek (Developmental Scale)

**Format:** Büyük olas?l?kla **Likert Ölçe?i** tipi derecelendirme (Örne?in, "Hiçbir zaman"dan "Her zaman"a kadar 5 veya 7 noktal? bir skala).

**Mevcut Dil:** Türkçe

**Popülasyon Grubu:** Çal??anlar (?? gücü)

**Ya? Grubu:** Yeti?kinler (Çal??ma ça??ndaki bireyler)

**Popülasyon Detaylar?:** Sakarya ilindeki imalat sektöründe çal??an i?çiler ve idari personel.

**Test Metodolojisi:** Öz Bildirim Anketi (Self-report questionnaire).

## Anahtar Kelimeler

Mobbing Anketi, ??yeri Stresi, Örgütsel Davran??, Psikolojik Ölçüm, Cronbach Alfa, Tez Çal??mas?, **Psikometri**.

## Yazarlar

**Yazar ORCID Tan?mlay?c?:** Bilinmiyor

**Ba?l? Kurulu? E-posta Adresleri:** Bilinmiyor

**Yaz??ma Adresi:** Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (2008 itibar?yla)

## ?zinler, Ücret ve Test Y?l? (Permissions & Fee and Test Year)

Ölçek, bir doktora tezi kapsam?nda geli?tirilmi?tir. Kullan?m izinleri için yazar H. Aksakal-Kaymakc? veya Sakarya Üniversitesi ile ileti?ime geçilmesi önerilir.

**Test Y?l?:** 2008

Ölçe?in orijinal PDF belgesine a?a??daki ba?lant?dan ula??labilir: calisma-hayatinda-mobbing-

ARABPSYCHOLOGY.COM

anketi-toad.pdf

## Referanslar (References)

Aksakal-Kaymakc?, H. (2008). *Çal??ma hayat?nda mobbing (Sakarya imalat sektöründe bir ara?t?rma)* (**Doktora tezi**). Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
Tez, Yüksekö?retim Kurulu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi üzerinden eri?ilebilir: tez.yok.gov.tr

## Çal??ma Hayat?nda Mobbing Anketi Maddeleri (Items of the Çal??ma Hayat?nda Mobbing Anketi)

**ÖNEML?:** Ölçek maddeleri, kaynak içerikte sa?lanmad???ndan, bu k?s?mda maddeler listelenememektedir. Maddelerin tam metnine ula?mak için yukar?da belirtilen doktora tezi kayna??na veya PDF ba?lant?s?na ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM